

Вітчизняна промисловість володіє вагомим інноваційним потенціалом, здатним забезпечити структурну трансформацію національної економіки і високий рівень науково-технологічного розвитку країни в цілому. Водночас в Україні досі переважаючими джерелами зростання в промисловості слугували резерви виробничих потужностей, що не були задіяні протягом кризового періоду, і сприятлива зовнішньоекономічна кон'юнктура.

Наслідком того, що в Україні формувалася і закріплювалася модель економіки, побудована переважно на низькотехнологічних галузях і укладах, стало поглиблення у промисловому комплексі тенденції домінування виробництв з низькою наукоємністю. У 2012 р. частка інноваційної продукції в реалізованій промисловій продукції становила 3,3 % (у 2005 р. – 6,5 %), частка експорту інноваційної продукції в реалізованій інноваційній продукції – 36,9 % (у 2005 р. – 50 %). У загальному обсязі реалізованої інноваційної продукції нова для українського ринку продукція становила 40 %, тоді як решту 60 % становила реалізація продукції, яка була новою для окремих підприємств.

Про низький рівень розвитку інноваційного середовища в Україні свідчать низькі позиції України у міжнародних рейтингах, які оцінюють технологічну та інноваційну конкурентоспроможність країн, серед яких: глобальний індекс конкурентоспроможності Всесвітнього економічного форуму; індекс економіки знань Інституту Світового банку; глобальний індекс інновацій Корнуельського університету, бізнес-школи INSEAD та Всесвітньої організації інтелектуальної власності WIPO. За оцінками експертів, які здійснювали розглянуті дослідження, інноваційна діяльність в Україні потребує міжгалузевого технологічного обміну, зміцнення зв'язків компаній з університетами та науково-дослідними інститутами, розвитку міжнародної науково-технічної кооперації, венчурного інвестування в нові прогресивні розробки, створення інноваційної інфраструктури, широкого застосування інформаційних технологій тощо.

Інституційне забезпечення інноваційного розвитку промисловості України здійснюється повільно – в Україні досі не сформовано цілісної національної інноваційної системи, яка б забезпечувала стабільний інноваційний розвиток у промисловості.

Реалізації ключових напрямів інноваційного розвитку, визначених у низці законодавчих та нормативно-правових документів у сфері інноваційного розвитку, перешкоджають неузгодженість та фрагментарність державної політики; недостатнє фінансування відповідних державних програм, наукової та науково-технічної діяльності в Україні; відсутність

організаційної та фінансової підтримки інноваційних підприємств; відсутність ефективної системи контролю за інноваційною діяльністю та коригування інноваційної політики.

<...> Одним з найбільш ефективних засобів підвищення інноваційної активності у промисловості є застосування кластерного підходу організації промислового виробництва, який дозволяє об'єднати у межах кластерів ресурси та компетенції, недоступні для окремих підприємств. В Україні є всі передумови для розвитку інноваційних кластерів у високотехнологічних секторах, тоді як на сьогодні особливістю розвитку кластерів в Україні є орієнтація більшості перспективних кластерів на традиційні галузі промисловості – легку промисловість, будівництво, АПК, металургію.

Реалізації кластерної моделі розвитку у промисловості України перешкоджають відсутність законодавчої та нормативно-правової бази для розвитку кластерів; нерозвиненість інноваційної інфраструктури; відсутність ефективних механізмів взаємодії промислових підприємств, науково-дослідних, освітніх організацій та органів державної влади.

Ключова інтеграційна роль у формуванні інноваційного потенціалу промисловості України належить державі, яка має використовувати системні економічні інструменти державного впливу, що відповідають обраному стратегічному економічному курсу.

Стратегічна необхідність збереження і нарощування інноваційного потенціалу вітчизняної промисловості диктує доцільність запровадження системи заходів щодо інноваційного розвитку галузей промисловості з урахуванням їхніх особливостей та необхідності стимулювання структурної перебудови промисловості.

Державне регулювання інноваційного розвитку промисловості має здійснюватися шляхом удосконалення основ інноваційної політики у промисловості; стимулювання впровадження інновацій у виробничі процеси промислових підприємств; розвитку механізмів фінансової підтримки впровадження інновацій; збалансування розвитку секторів науки та зміцнення зв'язків між ними; підвищення якості міжнародного трансферу технологій у промисловість; сприяння комерціалізації науково-дослідних розробок; розвитку організаційно-правових форм інноваційної діяльності, зокрема, територіально-виробничих та наукових комплексів *(Інноваційний розвиток промисловості як складова структурної трансформації економіки України. – К.: НІСД, 2013. – С. 66, 68–69).*